

Nemzeti minőség-ellenőrzési mechanizmus a határigazgatás területén

National quality control mechanism in the field of border management

Balla József

Dr., PhD, általános dékánhelyettes, tanszékvezető
egyetemi docens, rendőr ezredes
Nemzeti Közszolgálati Egyetem,
Rendészettudományi Kar
mailto:balla.jozsef@uni-nke.hu

Vedő Attila

határrendészeti szakmai referens, rendőr alezredes
Belügyminisztérium,
Európai Unió Fejlesztések Koordinációjáért Felelős
Helyettes Államtitkárság Belügyi Támogatások
Főosztálya
mailto:attila.vedo@bm.gov.hu

Bartus Gábor

tanársegéd, rendőr őrnagy
Nemzeti Közszolgálati Egyetem,
Rendészettudományi Kar
mailto:bartus.gabor@uni-nke.hu

Kakóczi Krisztián

tanársegéd, rendőr alezredes
Nemzeti Közszolgálati Egyetem
Rendészettudományi Kar
mailto:kakocz.krisztian@uni-nke.hu

Pulics János

mesteroktató, rendőr alezredes
Nemzeti Közszolgálati Egyetem,
Rendészettudományi Kar
mailto:pulics.janos@uni-nke.hu

Németh Gábor

tanársegéd, rendőr alezredes
Nemzeti Közszolgálati Egyetem,
Rendészettudományi Kar
mailto:nemethg@uni-nke.hu

Tomáš Škrinár

Dr., PhD, egyetemi adjunktus
Európai Integrált Határigazgatási Tanszék
Pozsonyi Rendőrákadémia
mailto:tomas.skrinar@akademiapz.sk

Vincent Holubiczky

Dr., PhD, egyetemi adjunktus, mérnök őrnagy
Európai Integrált Határigazgatási Tanszék
Pozsonyi Rendőrákadémia
mailto:vincent.holubiczky@akademiapz.sk

Absztrakt

Cél: A tanulmány célja a határigazgatás területén kialakítandó nemzeti minőség-ellenőrzési mechanizmus létrehozása indokainak, céljának és előnyeinek bemutatása.

Magyar nyelvű utánközlés. Jelen cikk angol változata megjelent a Belügyi Szemle 2026. évi 4. számában.
DOI link: <https://doi.org/10.38146/BSZ-AJIA.2026.v74.i4.pp1065-1079>

Módszertan: A szerzők tanulmányukban bemutatják a schengeni követelményeknek megfelelő minőségirányítási rendszer szükségességét és szerepét a határellenőrzésben. A munka az integrált határigazgatási rendszer ismertetésével kezdődik, majd bemutatja annak felépítését, működésének alapjait és magas szakmai követelményeit.

Megállapítások: A nemzeti minőség-ellenőrzési mechanizmus létrehozása és későbbi alkalmazása – amely Magyarország Nemzeti Integrált Határigazgatási Stratégiájának is célkitűzése – elengedhetetlen az integrált határigazgatási rendszer hatékony működéséhez.

Érték: A minőség-ellenőrzési rendszer kialakítása biztosítja a határellenőrzés folyamatos, magas szintű végrehajtását a schengeni követelményekkel összhangban. Emellett célunk egy olyan minőségbiztosítási rendszer kialakítása is, amely nemcsak nemzeti, hanem európai (nemzetközi) szinten is „jó gyakorlatként” alkalmazható.

Kulcsszavak: nemzeti minőség-ellenőrzési mechanizmus, integrált határigazgatás, schengeni értékelési mechanizmus

Abstract

Aim: The aim of this study is to explain the rationale, purpose and benefits of developing a national quality control mechanism in the field of border management.

Methodology: The authors present in their paper the necessity and role of a quality management system in border control that meets the Schengen requirements. The work starts by introducing the integrated border management system, followed by the basics of its structure and operation, and the presentation of its high professional standards.

Findings: The establishment and subsequent implementation of a national quality control mechanism, which is also the objective of Hungary's National Integrated Border Management Strategy, is essential for the effective functioning of the integrated border management system.

Value: The establishment of a quality control system will ensure the continuous high-level implementation of border control in line with the Schengen requirements. Besides this our plan is also to develop a quality assurance system that can be operated as best practice not just national but at EU (international) level.

Keywords: National quality control mechanism, integrated border management, Schengen evaluation mechanism, quality assurance

Bevezetés

A határbiztonság területén a nemzeti minőség-ellenőrzési mechanizmusok kialakítása hosszú ideig hiányzott az európai integrált határigazgatás szereplői körében. Az Európai Unió szabályozási környezetében viszonylag kevés támogatás áll rendelkezésre egy innovatív és komplex minőség-ellenőrzési rendszer kialakításához, noha az erre irányuló szándék nem új keletű.

Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/1896 rendelete alapján az európai integrált határigazgatás egyik fontos eleme a minőség-ellenőrzési mechanizmus, amely biztosítja a határigazgatásra vonatkozó uniós jog végrehajtását, ezért Magyarország Nemzeti Integrált Határigazgatási Stratégiája célként tűzi ki egy nemzeti minőség-ellenőrzési mechanizmus kialakítását (Herczeg, 2024).

A stratégia szerinti minőség-ellenőrzés három pillére a következő: a legfontosabb elem a kialakított nemzeti gyakorlatok ellenőrzése a schengeni elvekkel összhangban; a második elem a schengeni értékelés során feltárt hiányosságokra adott válaszok megfelelőségének vizsgálata; a harmadik elem pedig a Frontex sebezhetőségi értékeléseire adott válaszok ellenőrzése. 2022. május 17-én az Európai Bizottság közzétette a BMVI-2021-TF1-AG-NQAM, *Pályázati felhívás a nemzeti minőségbiztosítási mechanizmusok fejlesztését és bevezetését támogató pilot projektekhez* című felhívást.

A Belügyminisztérium felkérésére a Nemzeti Közzolgálati Egyetem Rendészettudományi Kar Határrendészeti Tanszékének munkatársai, valamint a Pozsonyi Rendőrákadémia Európai Integrált Határigazgatási Tanszékének szakemberei kidolgozták a projekt részleteit, amelyet az Európai Bizottság támogatott. A 24 hónapos időtartamra tervezett projekt megvalósítása 2023. április 1-jén kezdődött meg.

A nemzeti minőségellenőrzési mechanizmus fejlesztése a *Magyar–szlovák minőségbiztosítási mechanizmus fejlesztése a határigazgatás területén* című projekt (101102709 – HSQA) keretében valósul meg, amely a *Határigazgatási és Vízumpolitikai Eszköz* program tematikus forrásai alatt kerül végrehajtásra (Vájlok & Vedó, 2023). A projekt célja az első pillér teljes körű kidolgozása és annak összehangolása a második és harmadik pillér működésével. Mivel a projekt eredményei nemcsak Magyarországon alkalmazhatók, hanem nemzetközi szinten is hasznosíthatók, ezért szlovák partnereket is bevontak a fejlesztésbe.

A projekt vezető szervezete a Belügyminisztérium, míg Szlovákiát a Pozsonyi Rendőrákadémia képviseli. A projekt magyar szakértői munkacsoportja 22 főből áll, akik mindannyian nagy tapasztalattal rendelkező szakemberek a Belügyminisztériumból, az Országos Rendőr-főkapitányságról, a Nemzeti Közzolgálati Egyetemről, valamint a schengeni külső határral rendelkező vármegyék

rendőr-főkapitányságairól. A szlovák csapat 6 fő, szintén magas szakmai tapasztalattal rendelkező szakemberből áll.

A magyar és a szlovák munkacsoport megosztja egymás között a projektfeladatokat. A szlovák fél a légi határokért, míg a magyar fél a szárazföldi és vízi (folyami) határokért felel.

A projekt fő célkitűzései a következők:

- olyan nemzeti minőség-ellenőrzési mechanizmus kialakítása és működtetése, amely a határellenőrzés végrehajtását az uniós követelményeknek megfelelő, tanúsított és a schengeni monitoringkövetelményekkel összhangban álló szinten biztosítja;
- olyan nemzeti minőség-ellenőrzési rendszer kialakítása, amely európai (nemzetközi) szinten „jó gyakorlatként” elfogadható;
- a projekt eredményeinek felhasználása mintaként egy olyan nemzeti minőség-ellenőrzési mechanizmushoz, amely más rendészeti/közigazgatási területeken is széles körben alkalmazható;
- hosszú távú, fenntartható és kötelező képzési keretrendszer kialakítása a nemzeti határellenőrzési állomány számára az uniós minőség-ellenőrzési mechanizmus, a sebezhetőségi értékelés és a nemzeti minőség-ellenőrzési mechanizmus témakörében.

A projekt fő eredménye egy nemzetközileg is alkalmazható minőségirányítási kézikönyv elkészítése lesz, amely egy akkreditált minőségirányítási rendszer alapját képezi.

Mindenképpen érdemes megjegyezni, hogy az eljárás újszerűségétől függetlenül eddig kizárólag a korábbi magyar Határőrség Országos Parancsnoksága dolgozott ki hasonló, minőség-ellenőrzésre alkalmas értékelési rendszert, amikor 2004-ben bevezette a közös értékelési keretrendszeren alapuló önértékelési rendszerét, majd 2007-től teljes körű minőségirányítási rendszert alkalmazott (Teke, 2007).

A határellenőrzési rendszer önértékelése

A határellenőrzési rendszer és a határigazgatás értékelése és vizsgálata a schengeni térségben kiemelt jelentőséggel bír. Az Európai Unió legutóbb 2022-ben módosította, illetve újította meg a schengeni típusú értékelési rendszert. A vonatkozó rendelet bevezető része hangsúlyozza, hogy a belső határellenőrzések nélküli schengeni térség működése megköveteli a schengeni vívmányok tagállamok általi hatékony és eredményes alkalmazását.

E vívmányok magukban foglalják mindazon jogszabályokat, amelyek alapján a schengeni térség határigazgatási rendszere kialakításra került és működik. A rendszer megfelelő működésének biztosítása érdekében – a közvetlen schengeni értékelésen túl – az Európai Unió felhatalmazta a Frontextet egy úgynevezett sebezhetőségi értékelés kidolgozására, amely a schengeni vívmányok értékelését már két meghatározó pillérré helyezte. Ezek a schengeni értékelések közvetlen végrehajtása, valamint a Frontex sebezhetőségi értékelése.

Az Európai Unió ugyanakkor a tagállamok szerepét és felelősségét is beemelte a folyamatba egy harmadik pillér létrehozásával a Frontex-rendeletben. Ennek értelmében, amennyiben létezik nemzeti minőség-ellenőrzési mechanizmus, azt a schengeni értékelési folyamat során figyelembe kell venni.

Ez a harmadik pillér a határigazgatási rendszer önértékelésén, valamint egy nemzeti minőség-ellenőrzési mechanizmus HSQA projekt keretében történő kialakításán keresztül valósítható meg.

Magyarország esetében az Európai Unióhoz történő csatlakozást követően folyamatos előkészületek történtek a schengeni térséghez való csatlakozás érdekében, azaz a belső határok szabad mozgásának feltételeinek megteremtésére (Balla et al., 2024a).

A csatlakozást követően nem került sor ismétlődő ellenőrzésekre, azonban 2008-ban egy, a DCAF Schengeni Értékelő Bizottságának tagjaiból álló csoport ellenőrző látogatást tett Magyarországon. A látogatás érdekessége, hogy a fegyveres szervek működésének demokratikus kontrollját ellátó testület a schengeni értékeléshez hasonló módon (bár eltérő céllal) végezte el vizsgálatát. Azonos területeket értékelték – a schengeni értékelés megállapításaira alapozva –, hasonló módszerekkel. A különbség természetesen az, hogy e testület megállapításai nem járnak kötelező erővel a tagállamokra nézve.

További, előre bejelentett, tervezett schengeni típusú értékelésekre 2012-ben és 2019-ben került sor Magyarországon. Ezek mellett 2017-ben egy úgynevezett be nem jelentett értékelés is történt. A legutóbbi időszakos ellenőrzést az Európai Bizottság 2024 nyarán szervezte és hajtotta végre Magyarországon, míg Szlovákiában 2024 őszen került sor schengeni értékelésre.

E vizsgálat során az Európai Bizottság vezető szakértői tájékoztatást kaptak a két ország közös projektjének előrehaladásáról, különös tekintettel a nemzeti ellenőrzési mechanizmus és a minőségbiztosítás fejlesztésére.

A jövőben az új jogszabályok eredményeként az úgynevezett monitoring látogatások várhatóan a schengeni értékelések szerves részévé válnak. A monitoring látogatás abban különbözik a visszatérő schengeni értékeléstől, hogy kizárólag a schengeni audit ajánlásaira adott intézkedési terv végrehajtási szakaszait és eredményeit vizsgálja.

Ez az ellenőrzési forma új a rendszerben, és eddig mindössze három tagállamban került alkalmazásra. E látogatások során kiemelt jelentőséggel bír a nemzeti ellenőrzési mechanizmus kialakítása és működtetése, beleértve a határigazgatás minőségi önértékelésének megvalósítását is (Škrinár & Odlerová, 2024).

A határigazgatási rendszer önértékelésének végrehajtásához elengedhetetlen volt olyan szakértők kiválasztása, akik széles körű elméleti és gyakorlati ismeretekkel rendelkeznek az európai integrált határigazgatás valamennyi központi és horizontális eleméről. E tudást egyrészt a szakértők pályafutása – azaz a határigazgatás területén szerzett tapasztalat – biztosította, másrészt az innováció iránti nyitottságuk, amely kiemelten fontos szakmai kompetencia (Balla, Vájlók & Vedó, 2022).

A magyar oldalon a projektben részt vevő 22 szakértő a határrendészeti szolgálat teljes tevékenységi spektrumát képviseli (vezetés, végrehajtás, képzés és oktatás stb.), minisztériumi, központi, területi és helyi szintekről. Ez a sokszínűség a szolgálati helyek tekintetében is megjelenik, beleértve a határőrizeti feladatokat ellátó egységeket, valamint a különböző típusú szárazföldi határátkelőhelyeket (autópálya, közút, vasút, vízi határátkelők) (Balla, 2021).

A szlovák oldalon elsősorban a Pozsonyi Rendőrakadémia oktatói és kutatói vesznek részt a projekt légi határbiztonsághoz kapcsolódó feladatainak végrehajtásában (Balla et al., 2024a).

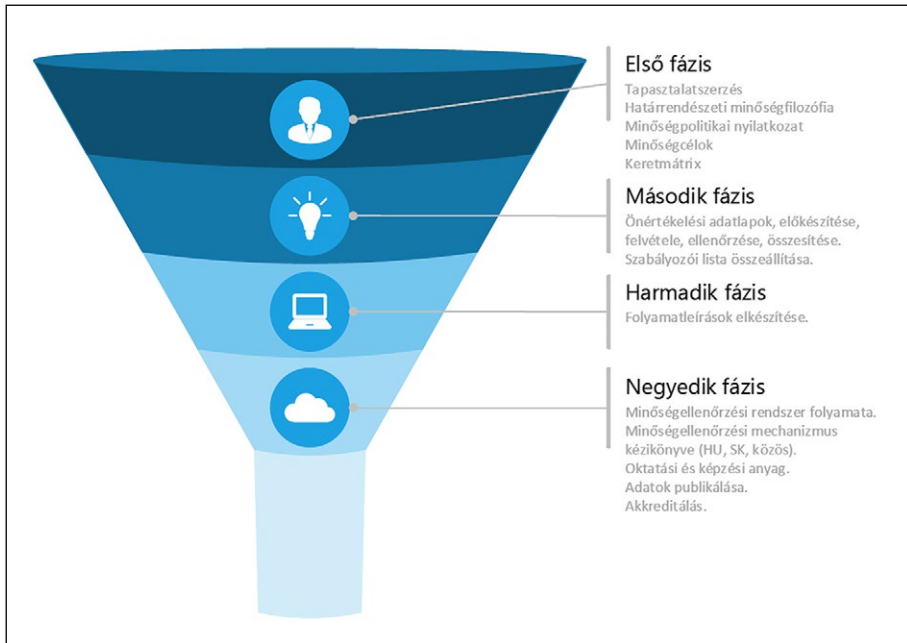
Az önértékelések végrehajtásának módszertana olyan eredmények előállítására törekszik, amelyek egységesen mérhetők, értelmezhetők, összehasonlíthatók és objektív módon értékelhetők. Ennek érdekében egy helyzetleíró adatlap sablon került kidolgozásra, amelyet minden szakértő kitöltött saját szolgálati helyén, egy előzetes kutatás mintájaként (Balla et al., 2024b).

A helyzetleíró adatlap mint kutatási módszer és eszköz sikeresen tesztelésre került, és az eredmények azt mutatták, hogy jelentős korrekciókra nincs szükség. Összességében az adatlapban szereplő kritériumok a Frontex-rendeletből és a Return Manualból vezethetők le.

Az önértékelési kritériumok részletes elemzése az alábbi területeken történik: szabályozás, ellenőrzés (folyamatmenedzsment), szakmai feladatok végrehajtása, feltételek (személyi, tárgyi, technológiai és eljárási), felügyelet, monitoring/megfelelőség-értékelés, elemzés/értékelés és beavatkozás, 0 („nem megfelelő”), 1 („részben megfelelő/fejlesztendő”) és 2 („teljes mértékben megfelelő”) pontozással.

1. számú ábra

Minőségbiztosítási mechanizmus kidolgozása a határigazgatás területén (HSQA-tölcser)

Forrás. A szerzők saját szerkesztése.

A helyzetleíró adatlapokban rögzített elsődleges adatok feldolgozása és elemzése során nyilvánvalóvá vált, hogy az adatlapban kidolgozott kritériumok nem minden határrendészeti funkció esetében alkalmazhatók teljeskörűen. Ez a relevancia könnyen megállapítható volt azokban az esetekben, amikor jogszabályi felhatalmazás hiányában egyes kritériumok nem voltak kitölthetők (például nem minden külső határral rendelkező vármegyei rendőr-főkapitányság rendelkezik idegenrendészeti őrzött szállással a kutatás idején).

Ugyanakkor gyakori problémát jelentett az eljárások során – különösen az idegenrendészeti területen – a helyi és területi szervek közötti feladatmegosztás. Különösen azokban az esetekben, amikor a helyi szerv hatáskör hiányában nem jogosult több intézkedés elrendelésére, mivel azt jogszabály a felettes szerv hatáskörébe utalja.

Ennek következtében az adatok összesítése torz eredményt adott. A probléma megoldása érdekében szükségessé vált az adott kritériumoknál a „nincs adat” kategória bevezetése, valamint az adatlap kiegészítése hatásköri elemzéssel.

A pilot jellegű helyzetleíró adatlapokat egy szűkebb szakértői csoport előzetesen összesítette Microsoft Excel segítségével. Ennek két oka volt: egyrészt a fent említett hatásköri eltérésekből fakadó értelmezési problémák kezelése, másrészt annak biztosítása, hogy az adatlapok pontos és teljes kitöltése áttekinthető és könnyen ellenőrizhető formában jelenjen meg, valamint az esetleges hibák, hiányosságok és adatkimaradások feltárása.

A korábban kidolgozott „ágdiagram” alapján minden szakterületre külön összeítő Excel-tábla készült: határörizet, folyami, vasúti, közúti és autópálya-határforogalomellenőrzés, valamint a területi és központi szakirányítási területek.

2. számú ábra

„Ágdiagram” a helyzetleíró adatlapok aggregációs módszertanáról

Szint	Terület	Allapotfelmérő (helyzetleíró) adatlapok	Összesített adatlapok					
Központi szintű	Szakirányítás	Központi szint – Országos szintű szakirányítás					Összesítés határellenőrzés és szakirányítás	
Területi szintű szakirányítás	Szakirányítás	Területi szint – Területi szintű szakirányítás	Összesítés területi szintű szakirányítás					
		Területi szint – Területi szintű szakirányítás						
		Területi szint – Területi szintű szakirányítás						
Helyi szintű tevékenység	Határörizet	Helyi szint – Szárazföldi határörizet megszervezése – Ideiglenes biztonsági határzár nélkül	Összesítés helyi szint – Szárazföldi határörizet	Összesítés helyi szint – Határörizet				
		Helyi szint – Határörizet – Szárazföldi határörizet megszervezése – Ideiglenes biztonsági határzárral						
		Helyi szint – Határörizet – Víz határörizet megszervezése	Összesítés helyi szint – Víz határörizet					
	Határforgalom ellenőrzés	Határforgalom ellenőrzés	Helyi szint – Határforgalom-ellenőrzés – Autópálya határátkelőhely	Összesítés helyi szint – Autópálya, közúti határátkelőhely, ideiglenes határátkelőhely nyitás, kishatárforgalom rezsim fenntartása	Összesítés helyi szint – Szárazföldi határforgalom ellenőrzés	Összesítés helyi szint – Határforgalom ellenőrzés		Összesítés helyi szint – Határellenőrzés
			Helyi szint – Határforgalom-ellenőrzés – Közúti határátkelőhely					
			Helyi szint – Határforgalom-ellenőrzés – Ideiglenes határátkelőhely nyitás					
			Helyi szint – Határforgalom-ellenőrzés – Kishatárforgalom rezsim fenntartása					
			Helyi szint – Határforgalom-ellenőrzés – Vasúti határátkelőhely					
			Helyi szint – Határforgalom-ellenőrzés – Folyami határátkelőhely					
			Helyi szint – Határforgalom-ellenőrzés – GAT	Összesítés helyi szint – Légi határátkelőhely				
			Helyi szint – Határforgalom-ellenőrzés – Ideiglenes légi határátkelőhely nyitás					
			Helyi szint – Határforgalom-ellenőrzés – Légi határátkelőhely					

Forrás. A szerzők saját szerkesztése.

A helyi és területi szakértőkkel történt egyeztetéseket követően, valamint a szükséges adatok pontosítása és kiegészítése után az eredmények a Pozsonyi Rendőrákadémia képzési szakértői által biztosított linken keresztül kerültek be a Microsoft Forms adataggregációs rendszerébe, ahonnan az adatokat több, szlovák szakértők által fejlesztett aggregációs algoritmust tartalmazó rendszer értékeli (Košič et al., 2024).

A határellenőrzés megfelelőségének értékelése

A nemzeti minőség-ellenőrzési mechanizmus egyrészt a határellenőrzést végrehajtó szervezet önértékeléséből (lásd az előző fejezetben ismertetett helyszíneket és módszereket), másrészt egy független ellenőrző szerv által végzett auditból áll.

Az önértékelést meghatározott kompetenciák alapján kiválasztott és képzett szakértők (belső auditorok) végzik (Balla et al., 2024a), akik jelentést készítenek annak eredményeiről. Az auditorok megállapításai visszacsatolásra kerülnek az ellenőrzött szervezet szakmai fórumai felé, majd megkezdődik a nem megfelelőségek kezelésének és az intézkedési tervek kidolgozásának folyamata.

Ezzel párhuzamosan az önértékelés eredményeit a független monitoring szervezet is felhasználja és vizsgálja, amely nemzetközileg elismert akkreditációján keresztül biztosítja a pártatlan és tényalapú értékelést. A független monitoring szervezet feladata annak megállapítása, hogy az önértékelés és az abból származó intézkedések megfelelnek-e a minőségirányítási kézikönyv követelményeinek, valamint hogy az ellenőrzött szervezet eleget tesz-e a kockázatkezelés és a megelőzés követelményeinek.

A szervezet nem vizsgálja az egyes helyszíneken rögzített nem megfelelőségek technikai tartalmát, mivel azok részletes kezelése az ellenőrzött szervezet belső folyamatai keretében történik.

A határellenőrzés sajátosságaira tekintettel (például rendészeti jelleg, nemzetközi dimenzió, uniós szintű szabályozás, biztonsági és adatvédelmi szempontok) indokolt egy független ellenőrző szerv létrehozása a központi közigazgatás keretein belül.

Magyarországon ez a rendőrségen belül valósul meg, így a Belügyminisztérium keretében, amely irányítási és felügyeleti jogokat gyakorol a határellenőrzés felett, ugyanakkor e folyamatok tekintetében közvetlen utasítási jogkörrel nem rendelkezik.

Szlovákiában a független ellenőrző szerv a Pozsonyi Rendőrákadémia. Ez a szervezet a repülőtereken működő határrendészeti szervek önértékelési eredményeit auditálja. A Pozsonyi Rendőrákadémia e területen képzést is biztosít („train the trainers”).

A képzők képzése a Szlovák Köztársaság Belügyminisztériuma Akkreditációs Bizottsága által akkreditált tanfolyam keretében valósul meg. A képzett trénernek a Határ- és Idegenrendészeti Hivatal egyes egységeinek munkatársai lesznek, akik felelősek a későbbi önértékelést végző rendőrök képzéséért.

A képzés célja, hogy útmutatást nyújtson a trénernek számára, lehetővé téve számukra, hogy a tiszteket a minőségirányítási kézikönyvvel összhangban képezzék ki az önértékelés végrehajtására. A felkészítés a folyamat rendkívül

fontos eleme, mivel csak megfelelően képzett állomány képes hiteles önértékelést végezni.

A tanfolyam nemcsak ismereteket, hanem készségeket és kompetenciákat is biztosít a hatékonyabb képzés érdekében. A Pozsonyi Rendőrákadémia felelős ezen előkészítő képzések felügyeletéért és ellenőrzéséért. Ennek oka, hogy az akadémia független a Határ- és Idegenrendészeti Hivaltaltól, és jól képzett, pedagógiai ismeretekkel rendelkező oktatókkal rendelkezik, akik képesek az ilyen típusú képzések biztosítására és irányítására.

A folyamat egy másik fontos szereplője az a szervezet, amely az önértékelési folyamatot és annak eredményeit auditálja.

A nemzetközi akkreditáció lehetővé teszi, hogy a kialakított nemzeti minőség-ellenőrzési mechanizmus valamennyi uniós tagállamban működőképes legyen egy közös minőségirányítási kézikönyv iránymutatásai alapján. Ez a kézikönyv a projekt tényleges végterméke.

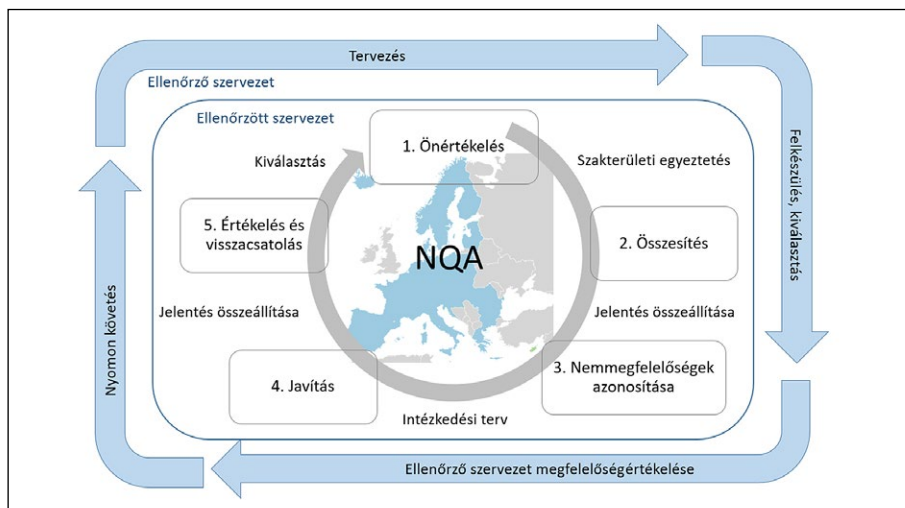
A kézikönyv meghatározza a határigazgatás minőség-ellenőrzési mechanizmusának nemzeti szintű végrehajtásához szükséges feladatokat és bevált gyakorlatokat, valamint ajánlásokat fogalmaz meg a szükséges dokumentumok és űrlapok elkészítéséhez.

Az akkreditáció az Európai Akkreditálási Többoldalú Megállapodás (EA MLA) keretében történik, figyelembe véve az európai és nemzetközi szabványokat, amelyek nemzeti szabványként kerültek közzétételre, és az akkreditációs szervezetek által elfogadott formátumban kerülnek alkalmazásra.

Ez lehetővé teszi más tagállamok számára a mechanizmus egyszerű és költséghatékony bevezetését, ezáltal növelve az európai integrált határigazgatás területén tervezett fejlesztések hatékonyságát (Vedó & Tóth, 2024).

3. számú ábra

A nemzeti minőségbiztosítási (NQA) mechanizmus működése

Forrás: A szerzők saját szerkesztése.

A nemzeti minőség-ellenőrzési mechanizmus a szakmaiság legitimitásán alapul. A jogszerűséget a nemzetközi szerződésekből, az EU schengeni vívmányaiból, valamint a nemzeti határellenőrzési jogszabályokból fakadó kötelezettségek és jogok betartása és érvényesítése határozza meg.

A jogszerűség mellett a megfelelés kulcsfontosságú annak biztosításában, hogy a nemzeti minőség-ellenőrzési mechanizmus eredményei, az elvégzett vagy tervezett intézkedések, valamint az ezek alapján készült állapotértékelés és a nem megfelelések feltárása objektív képet adjanak a nemzeti határellenőrzési rendszerről.

A megfelelés és annak eredménye csak akkor fogadható el, ha hiteles adatokon és ellenőrzött tényeken alapul. Az önértékelést és a monitoringot végző személyek megfelelő kiválasztása és előzetes képzése hozzájárul a nemzeti minőség-ellenőrzési mechanizmus szakmai megalapozottságához. A kiválasztási és kinevezési folyamatot úgy kell szabályozni, hogy az biztosítsa az objektív, pártatlan munkavégzést, valamint a szervezeti függetlenséget.

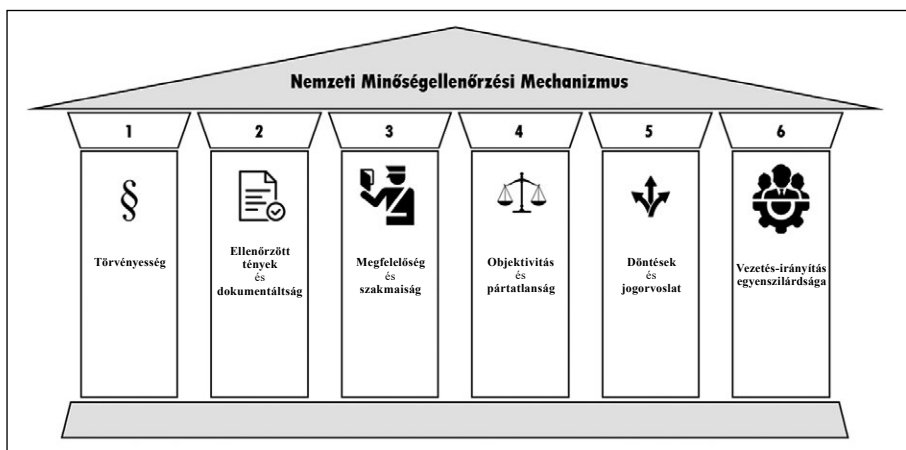
A mechanizmus dokumentáltsága biztosítja, hogy az eredmények alapjául szolgáló tények és adatok ellenőrizhetők és visszakereshetők legyenek. Az önértékelési és megfelelésértékelési dokumentumok kezelése szabályozott és körültekintő módon történik, amelyet az ellenőrzött és a monitoring szervezet iratkezelési szabályzatai, valamint az érintettek titoktartási nyilatkozatai garantálnak.

A bizonyítékokon alapuló, szakmailag megalapozott, releváns és elfogulatlan döntések biztosítják a folyamatos és naprakész állapotértékelést. A döntésekkel szembeni jogorvoslat lehetősége garantálja a tisztességes és átlátható eljárást.

Az irányítás és vezetés koherenciája biztosítja a mechanizmus működőképességét azáltal, hogy a határellenőrzési tevékenységek szakmai irányítása és végrehajtása minden szinten azonos elveken alapul, a terhek megoszlanak, a problémák megoldását közösen keresik, és a megoldások közös döntések mentén születnek meg.

4. számú ábra

A nemzeti minőségellenőrzési mechanizmus

Forrás. A szerzők szerkesztése.

A fenti pillérek biztosítják a nemzeti minőség-ellenőrzési mechanizmus prioritásainak megvalósulását. A kiemelt minőségcélok évente kerülnek meghatározásra a schengeni értékelések és a nemzeti minőség-ellenőrzési mechanizmus eredményei alapján.

A fejlesztési időszakra kitűzött minőségcélok a következők:

- 1) Olyan nemzeti minőség-ellenőrzési mechanizmus kialakítása a határellenőrzés végrehajtására, amely tanúsított szinten megfelel az Európai Unió elvárásainak és a schengeni monitoringkövetelményeknek.
- 2) Tanúsított nemzeti minőség-ellenőrzési mechanizmus működtetése minden szinten, az uniós követelményekkel összhangban, a határellenőrzési tevékenységek integrált határigazgatási rendszerének szerves részeként.
- 3) Olyan nemzeti minőség-ellenőrzési rendszer kialakítása, amely uniós (nemzetközi) szinten „jó gyakorlatként” elfogadható.

- 4) Egy olyan nemzeti minőség-ellenőrzési mechanizmus alapjainak megteremtése, amely széles körben alkalmazható más, határigazgatáshoz kapcsolódó rendészeti/közigazgatási területeken is.
- 5) Hosszú távon fenntartható és kötelező képzési keretrendszer kialakítása a nemzeti határellenőrzési állomány számára az uniós minőség-ellenőrzési mechanizmus, a sebezhetőségi értékelés és a nemzeti minőség-ellenőrzési mechanizmus témájában.

Összegzés

A bemutatott módszert a két részt vevő tagállam a nemzeti minőség-ellenőrzési mechanizmus kidolgozására alkalmazza az integrált határigazgatás területén. A nemzeti mechanizmus két érintett országban történő bevezetése mellett az európai akkreditáció révén egy közös szabvány is létrejön, amely lehetővé teszi a mechanizmus egyszerűsített bevezetését valamennyi tagállamban. A fejlesztési munka eredményeként egy közös kézikönyv is elkészül, amely referenciaként szolgál a tagállamok nemzeti hatóságai számára saját nemzeti mechanizmusaik kialakításához.

A jelenleg fejlesztés alatt álló mechanizmus alkalmazása egyelőre a határellenőrzési szervekre korlátozódik, azonban a jövőben lehetőség nyílik annak kiterjesztésére valamennyi rendészeti vagy közigazgatási szereplőre. Ennek előfeltétele, hogy már ebben a szakaszban létrejőjön egy, az érintett hatóságoktól független ellenőrzési struktúra.

Felhasznált irodalom

- Ball J., Vájlok L., Vedó A., Kakócz K., Németh G., Bartus G., & Pulics J. (2024a). Önértékelés a határrendészeti szolgálati ágnál. *Magyar Rendészet*, 24(1), 57–73. <https://doi.org/10.32577/mr.2024.1.4>
- Balla J., Vájlok L., & Vedó A. (2022). A határrendészeti tisztképzés harminc éve – már nem katonák kellene! *Belügyi Szemle*, 70(10), 1943–1957. <https://doi.org/10.38146/BSZ.2022.10.1>
- Balla J., Bartus G., Kakócz K., Németh G., & Pulics J. (2024b). A magyar–szlovák minőségbiztosítási mechanizmus kidolgozásának előkészítése. *Határrendészeti Tanulmányok*, 21(4), 78–88. https://rtk.uni-nke.hu/document/rtk-uni-nke-hu/Hatrend_Tan_2024_4_k%C3%BCl%C3%B6nszam_HSQA_v.pdf
- Herczeg M. (2024). Minőség-ellenőrzés a határigazgatásban. *Határrendészeti Tanulmányok*, 21(4), 58–77. https://epa.oszk.hu/04200/04220/00063/pdf/EPA04220_hatarrendesze-ti_2024_04_058-077.pdf

- Košič, I., Koščová, M., Stolárik, P., & Mokrá, J. (2024). Modern technical solutions for border control (Mobile, Data, Collection and Analysis Center). *Határrendészeti Tanulmányok*, 21(4), 105–117. https://rtk.uninke.hu/document/rtkuninkehu/Hatrend_Tan_2024_4_k%C3%BCI%C3%B6nszam_HSQA_v.pdf
- Odler, R., & Holubiczky, V. (2024). Quality of airport border control at M. R. Š. Airport in Bratislava. *Határrendészeti Tanulmányok*, 21(4), 118–126.
- Škrinár, T., & Odlerová, M. (2024). The Schengen evaluation and monitoring mechanism. *Határrendészeti Tanulmányok*, 21(4), 127–139. https://rtk.uni-nke.hu/document/rtk-uni-nkehu/Hatrend_Tan_2024_4_k%C3%BCI%C3%B6nszam_HSQA_v.pdf
- Teke A. (2007). Miért a minőség? Minőségfejlesztés és minőségirányítás a Határőrségnél. *Határrendészeti Tanulmányok*, 4(1), 32–69. https://rtk.uni-nke.hu/document/rtk-uni-nke-hu/2007-1_szam.original.pdf
- Tóth J., & Vedó A. (2024). Európai uniós források a határelőrzés fejlődésének szolgálatában. In Szabó Cs. (Ed.), *Kihívások kapujában: Tanulmányok a határigazgatási és vízumpolitikai eszköz hazai programjának előkészítéséhez* (pp. 9–32). Belügyminisztérium. https://real.mtak.hu/186897/1/HAVE_I_WEBRE.pdf
- Vájlok L., & Vedó A. (2023). Minőségügy és határelőrzés európai uniós stratégiai megközelítésben. *Magyar Rendészet*, 23(4), 203–219. <https://doi.org/10.32577/mr.2023.4.11>

Alkalmazott jogszabályok

- 1891/2021. (XII. 13.) Korm. határozat Magyarország Nemzeti Integrált Határigazgatási Stratégiájáról
- A Bizottság (EU) 2017/2338 ajánlása (2017. november 16.) a „Return Manual” (Visszatérési kézikönyv) létrehozásáról, amelyet a tagállamok illetékes hatóságai a visszatéréssel kapcsolatos feladataik végrehajtása során alkalmaznak
- A Tanács (EU) 2022/922 rendelete (2022. június 9.) a schengeni vívmányok alkalmazásának ellenőrzésére szolgáló értékelési és monitoring mechanizmus létrehozásáról és működtetéséről, valamint az (EU) 1053/2013 rendelet hatályon kívül helyezéséről
- Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/1896 rendelete (2019. november 13.) az Európai Határ- és Parti Őrségről, valamint az (EU) 1052/2013 és az (EU) 2016/1624 rendeletek hatályon kívül helyezéséről (Frontex-rendelet), 3. cikk (1) bekezdés k) pont

A cikk APA szabály szerinti hivatkozása

- Balla J., Vedó A., Bartus G., Kakócz K., Pulics G., Németh G., Škrinár T., & Holubiczky V. (2026). Nemzeti minőség-ellenőrzési mechanizmus a határigazgatás területén. *Belügyi Szemle*, 74(4), 975–989. <https://doi.org/10.38146/BSZ-AJIA.2026.v74.i4.pp975-989>

Nyilatkozatok

Összeférhetetlenség

A szerzők nem jelentettek összeférhetetlenséget.

Finanszírozás

A szerzők nem kaptak pénzügyi támogatást a kutatáshoz, a szerzőséghez és/vagy a cikk publikálásához.

Etikai nyilatkozat

Jelen cikkhez nem kapcsolódik adatkészlet.

Nyílt hozzáférésről szóló tájékoztatás

Jelen cikk a Creative Commons Attribution 4.0 International License (CC BY NC-ND 2.0) (<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.0/>) feltételei szerint publikált Open Access közlemény, melynek szellemében a cikk bármilyen médiumban szabadon felhasználható, megosztható és újraközölhető, feltéve, hogy az eredeti szerző és a közlés helye, illetve a CC License linkje feltüntetésre kerülnek.

Levelező szerző

A cikk levelező szerzője Balla József, aki a balla.jozsef@uni-nke.hu e-mail címen érhető el.